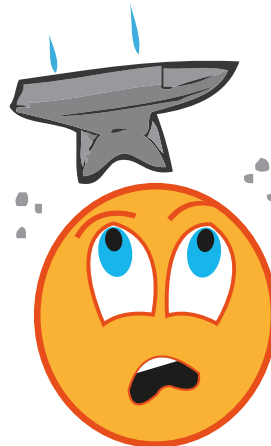

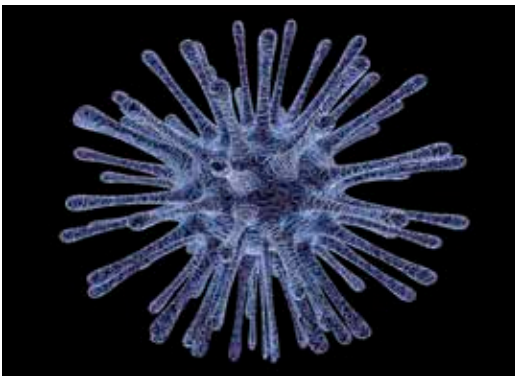
4.4. Opasnost gdje god klikneš

Razmisli što povezuje ove dvije sličice?
Svoja opažanja i zaključke podijeli s prijateljima u razredu.

Ako hodaš ulicom i naiđeš na znak sličan ovomu, vjerojatno ćeš zastati i pokušati uočiti opasnost zbog koje se taj znak tamo nalazi. Možda je pod mokat pa moraš biti oprezan da se ne posklizneš, možda su neki radovi na krovu pa moraš paziti da ti nešto ne padne na glavu. Što god bilo, moraš biti oprezan jer se možeš ozlijediti.

Znaš li što prikazuje ova slika?

To je slika virusa koji napada živa bića. Najpoznatiji je virus gripe koji se javlja svake zime i od kojega obolijeva mnogo ljudi. Vjerojatno znaš da postoje virusi koji mogu zaraziti tvoje računalo.

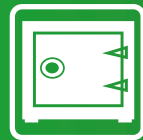
Kako se to događa?

Računalo koje je spojeno na internetsku mrežu izloženo je virusima koji se njome šire. Dovoljno je pristupiti određenoj datoteci koja je zaražena i zarazit će se i tvoje računalo.

Koji su najčešći načini zaraze?

Kao što kihanje i kašljanje u fizičkome svijetu omogućava širenje virusa s osobe na osobu, tako u svoj elektronički sandučić možeš dobiti neželjenu poštu (*spam*). Samo jednim klikom na takvu poštu možeš postati potencijalna žrtva virusa. Osim što se virusom može zaraziti računalo koje je spojeno na mrežu, virusi se mogu širiti i prenosivim medijima (CD, memorijski štapić). Kad se virus nađe u računalu, on ne mora uvijek uništavati datoteke i programe računala. Dovoljno je da računalo uspori ili mu izmijeni postavke.

4.4. Opasnost gdje god klikneš

Kako se zaštititi od neželjene pošte?

- Ne objavljuj javno svoju e-adresu.
- Ne pretplaćuj se na adresni popis koji šalje obavijesti o besplatnim uslugama i novim proizvodima.
- Ako neka mrežna stranica zahtijeva e-adresu u zamjenu za preuzimanje softvera, nemoj upisivati privatnu e-adresu, već izradi privremenu.

Osim virusa u digitalnome svijetu postoje još neki oblici zaraze računala. Oni su uglavnom opasniji od virusa, zato treba biti posebno oprezan.

Mjere koje mogu pomoći u sprečavanju zaraza jesu:

- upotreba antivirusnoga programa koji je svakodnevno obnavljan
- redovito nadograđivanje operacijskoga sustava i najkorištenijih programa
- redovita izrada rezervnih kopija podataka ili operativnoga sustava
- treba biti oprezan i NE aktivirati bilo kakve datoteke ponuđene e-poštom ili nekim drugim internetskim servisom
- imati uključen vatrozid (*firewall*) – zaštita računala koja obavlja filtriranje, analizu i provjeru podataka koji nose informacije s interneta i na internet.

Može se dogoditi da unatoč mjerama opreza računalo ipak bude zaraženo. Tada treba:

- računalo očistiti odmah nakon infekcije i nikako ne ignorirati upozorenja antivirusnoga programa
- zloćudni program očistiti programom koji se može pronaći na stranicama antivirusnih kompanija
- ako se zloćudni softver ne da očistiti, treba deinstalirati operacijski sustav.

Ponovimo

Na koje se načine može zaraziti računalo?

Koje su mjere u sprečavanju zaraze računala?

Što učiniti kad se računalo ipak zarazi?

Dodatne aktivnosti

Osmislite plakat namijenjen učenicima godinu-dvije mlađima o opasnostima na internetu i mogućnostima zaštite.